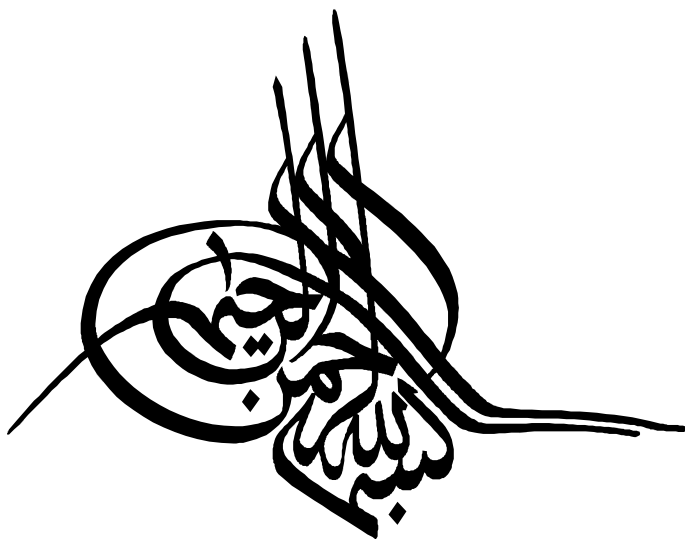

فهرست مطالب

شماره صفحه

عناوین

پیشگفتار

1	مقدمه
3	1- تعاریف و مفاهیم
7	2- ارزیابی وضعیت موجود
7	2-1- توصیف وضع موجود
14	2-2- تبیین وضع موجود
14	2-2-1- نقاط قوت
15	2-2-2- نقاط ضعف
17	2-2-3- فرصت‌ها
19	2-2-4- تهدیدها
20	3- چالش‌ها و تنگناهای اساسی
21	4- اصول پایه و مبانی نظری
24	5- اصول و سیاست‌های کلی
24	6- اهداف برنامه
24	6-1- هدف کلان
25	6-2- اهداف اختصاصی

- 26 3-6- اهداف کمی
- 27 7- راهبردها و رویکردها
- 30 8- سیاست‌ها و خط مشی های اجرایی
- 1-8- گسترش مشارکت مردمی و تشکل های غیر دولتی و بخش خصوصی در زمینه اوقات فراغت جوانان 30
- 2-8- بهینه سازی امکانات موجود و افزایش زیرساخت ها و امکانات فراغتی 31
- 3-8- توسعه کمی و کیفی برنامه های فراغتی 32
- 9- برنامه‌ها و اقدامات اجرایی 34
- 1-9- برنامه اصلاح نگرش و فرهنگ سازی 34
- 2-9- برنامه تقویت نقش نهاد خانواده، نهادهای مدنی و بخش خصوصی در برنامه های فراغتی 35
- 3-9- برنامه بهینه سازی زیرساخت های فراغتی 36
- 4-9- برنامه توسعه کمی و کیفی برنامه های فراغتی 37
- 5-9- برنامه توانمند سازی ساختارهای اجرایی مرتبط با اوقات فراغت 39
- 39 شاخص های کمی
- 42 چشم انداز آینده
- 12- سازمان اجرایی 43
- 43

- 12-1- سیاست گذاری 43
- 12-2- برنامه ریزی 43
- 12-3- اجرا 43
- 12-4- نظارت و ارزشیابی 44
- 13- تقسیم کار ملی 45
- مصوبه شورای عالی جوانان 50
- آیین نامه اجرایی ساماندهی ازدواج جوانان (مصوبه هیات وزیران) 51

پیش‌گفتار

جوانان به عنوان نیروی اجتماعی، زمینه‌ساز و پاسخگوی تغییرات اجتماعی هستند و اگر چه موضوعی جذاب در نظری‌پردازی، سیاست-گذاری و برنامه‌ریزی اجتماعی به شمار می‌روند اما شناخت علمی و دقیق ویژگی‌های آنان بر نوع نگرش اتخاذ شده به آنها اثرگذار است. با توجه به اینکه جوانان از ظرفیت‌های جدی بالقوه و بالفعل فراوانی همانند تربیت‌پذیری، مسئولیت‌پذیری، ایثارگری، وجدان کاری، انضباط، سازگاری اجتماعی، مشارکت‌پذیری فعال، مولد علم و دانش و فناوری و... برخوردارند لذا سهم بالایی در شکل‌دهی سرمایه انسانی، علمی و دانایی دارند.

واقعیت آن است که ایران اسلامی، جامعه‌ای جوان می‌باشد؛ چنان که طبق آخرین سرشماری در سال 1375 میانگین سنی جامعه ما 19/4 سال بوده است و در سال 1383، 68 درصد از جمعیت جامعه زیر 30 سال و 34 درصد از آنان در گروه سنی 15-29 سال یا به عبارتی «سن جوانی» قرار دارند. جوان بودن جامعه فرصتی را برای جامعه و نظام مدیریت کشور فراهم نمود تا بتوانند با استفاده از این ظرفیت استثنایی، زمینه رشد و اعتلای همه جانبه جوانان و توانمندسازی آنان برای

پیشرفت و تعالی کشور را فراهم نمایند. البته چنانچه تأمین و تحقق نیازهای مادی و معنوی جوانان با غفلت روبه‌رو شود و بستر لازم برای توانمندسازی و استفاده بهینه از قابلیت‌ها و شایستگی‌های آنان مهیا نگردد، بیم آن می‌رود که جوان بودن جامعه نه تنها مایه از دست رفتن فرصت‌های موجود، بلکه سبب بروز نگرانی‌ها و در صورت بی‌توجهی، تهدیداتی را متوجه جوانان و جامعه نماید بدیهی است که بهره‌گیری از فرصت بی‌بدیل جوانی، بیش از آنکه بر عهده جوانان و یا خانواده آنان باشد بر دوش دولت و حکومت است؛ زیرا جوانان به عنوان «سرمایه انسانی و اجتماعی جامعه‌اند، حفظ و ارتقای آن یک «وظیفه حاکمیتی» است و اهتمام به امور جوانان در زمره مهمترین وظایف حکومت و دولت می‌باشد.

تلاش برای اعتلا و رشد جوانان از دهه 1370 با تشکیل «شورای عالی جوانان» در کشور آغاز شده است، اما اهتمام اساسی برای ساماندهی امور جوانان از «برنامه سوم توسعه» و از سال 1379 با تأسیس و فعالیت «سازمان ملی جوانان» نهادینه شده است. از سوی دیگر، دولت با استناد به قانون 157 «برنامه سوم توسعه» موظف گردید که برنامه ساماندهی امور جوانان را تدوین و اجرا نماید؛ چنانکه در طول برنامه سوم توسعه امور جوانان از حالت «توصیه‌ای» به امور «برنامه‌ای»، از امور «حاشیه‌ای» به امور «زیر بنایی» و «حاکمیتی» و از امور «صرفاً فرهنگی» به امور «همه جانبه فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی» هدایت شده است. بر این

اساس می‌توان گفت که «نهادسازی» در حوزه جوانان، «ظرفیت‌سازی» به نفع جوانان و «توانمندسازی» و قادرسازی جوانان مشارکت و مسؤولیت‌پذیری در زمره مهمترین راهبردها و اقدامات دولت طی سالهای اجرای برنامه بوده است.

تنظیم نخستین «سند توسعه و ساماندهی ملی امور جوانان در برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی»، «تبیین جایگاه جوانان در سند چشم‌انداز 20 ساله کشور و سیاستهای کلی برنامه چهارم توسعه» و تصویب آنها و تلاش همه جانبه برای تنظیم برنامه عمل در حوزه‌های اساسی مسائل جوانان - با همکاری دستگاههای اجرایی کشور و «سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور» - و ارائه آنها به شورای عالی جوانان برای تأیید سیاستها، برنامه‌ها و اقدامات و تصویب آن در هیئت محترم وزیران برای تکالیف اجرایی دستگاههای مرتبط با امور جوانان، از جمله اقدامات اساسی در زمینه‌های یاد شده بوده است.

براساس این برنامه تلاش شده است امور جوانان به لحاظ نظری و سیاستی سامان یابد، نیازها و تقاضاهای جوانان مشخص و طبقه‌بندی شود و نقش و مسؤولیت دستگاههای دولتی و غیردولتی در تأمین و تحقق این نیازها باز تعریف شود و به عبارتی تقسیم کار ملی برای بهبود و ارتقای امور جوانان انجام گیرد و از همه ظرفیتهای ملی برای رشد و تعالی جوانان بهره گیری شود.

مجموعه حاضر که بخشی از این اقدامات می‌باشد با تلاش کارشناسان «سازمان ملی جوانان»- بویژه حوزه «مطالعات و برنامه‌ریزی»- «سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور» و دستگاه‌های مرتبط با امور جوانان با توجه به آخرین مطالعات و پژوهش‌های انجام شده در حوزه جوانان کشور نهایی شده است که در همین جا از همگان صمیمانه قدردانی می‌گردد.

امید آن می‌رود که برنامه‌های پیش‌بینی شده بتوانند به تغییر و تقریب نگرش‌ها در حوزه جوانان، اصلاح و بهبود برنامه‌ها برای جوانان، بهینه نمودن منابع و ساختارهای مرتبط با امور جوانان و ایجاد عزم ملی برای اهتمام اساسی به ساماندهی و توسعه امور جوانان بیانجامد.

محمد جواد حاج علی اکبری

معاون رئیس جمهور و رئیس سازمان ملی جوانان

مقدمه:

اوقات فراغت چنان در پدیده جوانی تنیده است که باید آن را منشأ شناخت و به رسمیت شناخته شدن دوران جوانی و هویت دانست. تأثیرات مهمی که گذراندن اوقات فراغت در دوران معاصر بر فضای سیاست، فرهنگ، اقتصاد و بر جوامع و خانواده و جوانان گذاشته است نه تنها مصرف کنندگان صنعت اوقات فراغت بلکه تولیدکنندگان کالاهای اوقات فراغت را نیز به تنوع طلبی و ساختار شکنی بنیادها وادار کرده است، تا دائماً و خلاقانه عناصری از اوقات فراغت را ابداع کنند و با انتخاب اجزاء متفاوت فرهنگی و ترکیب آنها با یکدیگر، هویت‌های جدید را بجویند. این پیوند مستحکم، در گفتمانی که جوانی را به عنوان سرمایه نه

تهدید می شناسد، عامل تداوم فرهنگ و ادغام و یکپارچگی اجتماعی و توسعه روزافزون تولید فرهنگ شده است. فرهنگ و صنعت اوقات فراغت زمانی می تواند پاسخگوی درخواست جوانان باشد که شاهد متنوع شدن عرصه تولید و مصرف در بخش فرهنگ باشیم و بدین ترتیب، شیوه های متناسب با نیازهای نوین گذران اوقات فراغت شکل گیرد.

سازمان ملی جوانان در راستای تحقق آرمانهای چشم انداز بیست ساله کشور و بند ۱۵ سیاست های کلی برنامه توسعه و در اجرای ماده ۱۱۲ قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی در خصوص ضرورت توجه اساسی به نیازهای جوانان در حوزه های فرهنگی، اجتماعی و تفریحی و افزایش رفاه و سلامت جسمی و روانی و ایجاد شوق، انگیزه و امید به آینده آنها و نظر به مصوبه مرداد ماه ۱۳۸۲ هیات محترم دولت و بدنبال تصویب سند ویژه فرابخشی ساماندهی امور جوانان در هفدهمین جلسه شورای عالی جوانان با تاکید بر توجه اساسی به رفع نیازهای جوانان در زمینه های مختلف و همچنین در راستای اصول ۷۳، ۸۵ و ۹۳ منشور تربیتی نسل جوان مبنی بر ضرورت تقویت پویایی و بالندگی، گریز از سستی و رخوت و ارضای حس کنجکاوی نسل جوان و

جدیت در تامین سلامت جسم و نشاط روح و حفظ شادابی و طراوت جوانی، "برنامه ساماندهی اوقات فراغت جوانان" را ارائه می نماید.

این برنامه مجموعه ای منسجم مشتمل بر توصیف وضع موجود اوقات فراغت جوانان در ابعاد مختلف و تبیین آن، چالشها و تنگناهای اساسی، اصول پایه و مبانی نظری، سیاست های کلی، اهداف، راهبردها و رویکردها، سیاست ها و خط مشی های اجرایی، برنامه ها و اقدامات اجرایی، شاخص های کمی، چشم انداز آینده و سازمان اجرایی است که از نتایج تحقیقات بنیادی، کاربردی و تطبیقی سازمان ملی جوانان و مراکز علمی- پژوهشی کشور و همچنین دیدگاههای صاحب نظران و مدیران برنامه ریزی و اجرایی کشور و اعضای هیأت علمی دانشگاهها تهیه شده است که پیشاپیش از همکاری شایسته آنان سپاسگزاری می نمایم.

1- تعاریف و مفاهیم:

اوقات فراغت، یکی از نیازهای اساسی و پایه ای انسان است و مانند هر نیازی، بسته به وضعیت فرد و محیط اجتماعی، متغیر بوده و میان جوانان و بزرگسالان تفاوت داشته و دائماً در حال تغییر است. علیرغم اینکه

دامنه سنی جوانی در کشورسین بین ۱۵-۲۹ ساله تعریف شده است ولی با توجه به بررسی های آماری، اکثر استفاده کنندگان از برنامه های فراغتی، نوجوانان و جوانان می باشند. لذا گروه هدف سند حاضر، نوجوانان و جوانان ۱۰ تا ۲۴ ساله کشور می باشند.

- **تعریف اوقات فراغت:** اوقات در لغت به معنای زمانها و فراغت به مفهوم آسایش، استراحت، آسودگی و رهایی از کار می باشد(فرهنگ دهخدا) و در اصطلاح عبارت است از: فرصت و زمانی که پس از انجام رساندن کار و شغل روزانه باقی می ماند یا سرگرمی ها، تفریحات و فعالیت هایی که به هنگام آسودگی از کار عادی با شوق و رغبت به آنها می پردازند (بررسی وضعیت اوقات فراغت جوانان، سازمان ملی جوانان، ۱۳۸۱). مفهوم اوقات فراغت با مفاهیم دیگری همچون فرهنگ، بازی، کار و ورزش ارتباط داشته ولی از تمام این مفاهیم متمایز می باشد. تعاریف گوناگونی برای اوقات فراغت از دیدگاههای مختلف جامعه شناختی، روانشناختی و فرهنگی و با توجه به رویکردهای مختلف نظری، ارائه شده است. دیدگاه سازمان ملی جوانان در مورد تعریف اوقات فراغت مبتنی بر سه رویکرد ذیل است:

- فراغت به مثابه زمان: فراغت زمانی است که آنچه را که می-
توانیم انتخاب کنیم.

- فراغت به معنای فعالیت: فراغت فعالیتی است که موجب ابراز
وجود و خود شکوفایی فردی می شود.

- فراغت به عنوان یک تجربه درونی: توجه به وضع روانی، جهت
گیری، گرایشها، شرایط و تجربه در ارتباط با فراغت است)
بررسی وضعیت اوقات فراغت جوانان، سازمان ملی جوانان، (۱۳۸۱)

- کارکردهای اوقات فراغت: اندیشمندان و متفکرین، کارکردهای
گوناگونی برای اوقات فراغت و فعالیتهای فراغتی قائل شده‌اند اما وجوه
مشترک دیدگاههای این اندیشمندان حداقل شامل مواردی از جمله
استراحت، تجدید قوا و تمدد اعصاب، تفریح و سرگرمی، رشد شخصیت و
برقراری تعادل در شکل‌گیری هویت، کسب معلومات و ارتقاء آگاهیها و
پرورش و شکوفایی استعدادها و خلاقیتها می‌شود. لذا برنامه‌ریزی برای
اوقات فراغت جوانان ضمن اینکه نقش مکمل در برنامه‌های رسمی تربیتی
جوانان ایفا می‌نماید مانع از گسترش بزهکاری جوان شده و در شکل
توسعه یافته خود می‌تواند جوانان را مسؤولیت پذیر، جامعه پذیر و

مشارکت جو به بار آورد (کلیات طرح جامع ساماندهی اوقات فراغت جوانان، سازمان ملی جوانان، ۱۳۸۲).

تحقق کارکردهای اوقات فراغت مشروط به موارد ذیل می باشد:

- فارغ بودن از اجبار و وظایف اجتماعی
- نداشتن هدف سودجویانه
- احساس رضایت مندی و لذت
- انتخاب به نحو آزاد و دلخواه
- نداشتن هدف سیاسی یا عقیدتی (بررسی وضعیت اوقات فراغت جوانان، سازمان ملی جوانان، ۱۳۸۱)

- **انواع فعالیتهای فراغتی:** مجموعه مطالعات انجام شده در خصوص

انواع برنامه‌های فراغتی نشان دهنده تنوع بسیار زیاد هم در محتوای برنامه‌های فراغتی و هم در چگونگی اجرای آن می‌باشد. در یک تقسیم بندی کلی و هدف گرا، شیوه‌های گذران اوقات فراغت را می‌توان به چهار دسته کلی به شرح ذیل تقسیم کرد (کلیات طرح جامع ساماندهی اوقات فراغت جوانان، سازمان ملی جوانان، ۱۳۸۲):

- شیوه‌های فردی غیر فعال از قبیل تماشای تلویزیون، استفاده از کامپیوتر و اینترنت و...

- شیوه‌های جمعی غیر فعال از قبیل تماشای مسابقات ورزشی و...

- شیوه‌های فردی فعال از جمله کارهای هنری، موسیقی، شرکت در پایگاه‌های بسیج و...

- شیوه‌های جمعی فعال از قبیل بازی و ورزش، گردش‌های دسته جمعی و...

2- ارزیابی وضعیت موجود:

2-1- توصیف وضع موجود:

۲-۱-۱- متوسط زمان اوقات فراغت در ایران ۹۰ روز در سال و در جهان ۸۰ روز در سال می‌باشد (همان منبع، ۱۳۸۲).

۲-۱-۲- از ۸۷۶۰ ساعت عمر یکساله انسان، ۶۸۴۰ ساعت (۷۸٪) به کار تأمین نیازهای ضروری و ۱۹۲۰ ساعت (۲۲٪) اختصاص به فراغت دارد (همان منبع، ۱۳۸۲).

۲-۱-۳- میانگین ساعت فراغت روزانه جهانی ۵ ساعت و ایرانی ۵/۲۳ ساعت می باشد(جوانان و گذران اوقات فراغت، سازمان ملی جوانان، ۱۳۸۳).

۲-۱-۴- با احتساب ۲۴/۴ میلیون نفر جمعیت ۱۰ تا ۲۴ ساله کشور (گروه هدف برنامه‌های فراغتی)، حداقل نیاز فراغتی جوانان این گروه سنی سالانه حدود ۲ میلیارد نفر روز و در فصل تابستان با در نظر گرفتن ۲ روز در هفته از ۸ هفته برابر ۳۹۰ میلیون نفر روز می باشد(کلیات طرح جامع ساماندهی اوقات فراغت جوانان، سازمان ملی جوانان، ۱۳۸۲).

۲-۱-۵- آمار موجود نشان می دهد دستگاههای فعال در برنامه فراغتی در تابستان سال ۱۳۸۳ حدود ۸۲ میلیون نفر روز از نوجوانان و جوانان کشور را تحت پوشش برنامه‌های فراغتی خود قرار داده‌اند که معادل ۲۱ درصد نیاز فراغتی تابستان می‌باشد. این در حالی است که این شاخص در سال ۱۳۸۱ برابر با ۸/۲ درصد بوده است (گزارش عملکرد اوقات فراغت جوانان، سازمان ملی جوانان، ۱۳۸۳).

۲-۱-۶- نسبت برنامه های فراغتی اجراء شده توسط تشکل های غیر

دولتی جوانان از ۳/۱ درصد در

سال ۱۳۸۲ به ۴/۹ درصد در سال ۱۳۸۳ رسیده است که

رشدی معادل با ۵۸ درصد را نشان می دهد (همان منبع، ۱۳۸۳).

۲-۱-۷- برنامه های علمی - تخصصی، ورزشی و دینی ارائه شده در

فعالیت های اوقات فراغت در سال ۱۳۸۲ نسبت به سال ۱۳۷۹ از

رشد مثبتی برخوردار بوده است و به ترتیب برابر با ۱۲/۶ درصد،

۷/۶ درصد و ۱/۵ درصد می باشد. این در حالی است که برنامه -

های فرهنگی و هنری طی این دوره با رشد منفی معادل با ۱۴

درصد و ۹ درصد مواجه بوده است (همان منبع، ۱۳۸۳).

۲-۱-۸- درصد هزینه اوقات فراغت از کل سبد هزینه خانوار شهری در

سال ۱۳۸۲ برابر ۱/۱ درصد بوده است که در مقایسه با سال

۱۳۷۹ تغییری نداشته است. در حالی که این شاخص برای

خانوارهای روستایی از ۱/۱۷ درصد در سال ۱۳۷۹ به ۱/۴۳

درصد در سال ۱۳۸۲ رسیده است (سالنامه آماری کشور، مرکز

آمار ایران، ۱۳۸۳).

۹-۱-۲- حدود ۱۶ وزارتخانه و نهادهای عمومی در امر اجرای برنامه‌های

اوقات فراغت جوانان فعالیت می‌نمایند(گزارش عملکرد اوقات

فراغت جوانان، سازمان ملی جوانان، ۱۳۸۳).

۱۰-۱-۲- ۲۱۸۷ تشکیل غیر دولتی تا پاییز سال ۱۳۸۳، از سازمان ملی

جوانان، مجوز فعالیت دریافت کرده اند (وضعیت موجود گذران

اوقات فراغت جوانان در ایران، سازمان ملی جوانان، ۱۳۸۳).

۱۱-۱-۲- در سال ۱۳۸۳، ۳۰ میلیارد ریال اعتبار توسط سازمان ملی

جوانان بین دستگاهها و نهادهای عمومی، نهادهای مدنی و

تشکلهای غیر دولتی برای اجرای برنامه‌های فراغتی در تابستان

توزیع شده است(قانون بودجه کشور، سازمان مدیریت و برنامه ریزی

کشور، ۱۳۸۳)، که این مبلغ حدود ۵ درصد اعتبار مورد نیاز برای

اجرای برنامه‌های پیشنهادی دستگاهها می‌باشد.

۱۲-۱-۲- دولت(سازمان ملی جوانان) به طور متوسط در سال ۱۳۸۲

برای هر جوان شرکت کننده در برنامه‌های فراغتی تابستان، مبلغ

۲۳۳۱ ریال اختصاص داده است(قانون بودجه کشور، سازمان

مدیریت و برنامه ریزی کشور، ۱۳۸۳). این در حالی است که در

همین سال هر خانواده ایرانی برای برنامه‌های فراغتی هر یک از اعضای خانواده خود در طول سال مبلغ ۷۷۹۲ ریال هزینه نموده است (سالنامه آماری کشور، مرکز آمار ایران، ۱۳۸۲)، یعنی حدود ۳ برابر هزینه تخصیصی دولت.

۱۳-۱-۲- نسبت جنسی شرکت کنندگان در برنامه‌های اوقات فراغت (دختران نسبت به پسران) نشان دهنده کاهش اندکی می باشد. یعنی از ۵۳ درصد در سال ۱۳۷۹ به ۵۱ درصد در سال ۱۳۸۱ رسیده است (چگونگی گذران اوقات فراغت در بین نوجوانان و جوانان، سازمان ملی جوانان، ۱۳۸۱).

۱۴-۱-۲- آخرین نتایج نظر سنجی های انجام شده توسط سازمان ملی جوانان در سال ۱۳۸۳ نشان می دهد که:

- ۷۱ درصد جوانان معتقدند که سازمانهای متولی اوقات فراغت، اطلاع رسانی مناسبی در این زمینه نداشته اند (وضعیت موجود گذران اوقات فراغت جوانان در ایران، سازمان ملی جوانان، ۱۳۸۳).

- ۵۷ درصد جوانان اعلام نموده اند که سازمانها و ارگانهای متولی اوقات فراغت را نمی شناسند (گزارش عملکرد اوقات فراغت جوانان، سازمان ملی جوانان، ۱۳۸۳).

- ۶۶ درصد جوانان معتقدند که دستگاهها و سازمانهای متولی تدوین برنامه های اوقات فراغت، در برنامه ریزی های فراغتی، چندان توجهی به خواسته ها و تقاضاهای آنها ندارند - عرضه محوری - (وضعیت موجود گذران اوقات فراغت جوانان در ایران، سازمان ملی جوانان، ۱۳۸۳).

- ۵۷ درصد جوانان، تمایل شدیدی به مشارکت در برنامه های فراغتی سازمان های متولی دارند - مشارکت جویی - (همان منبع، ۱۳۸۳).

- ۷۱ درصد والدین علاقه دارند که جوانان آنها در برنامه های فراغتی سازمانهای متولی شرکت کنند (همان منبع، ۱۳۸۳).

- بیشترین فراوانی در استفاده از وقت آزاد جوانان مربوط به استفاده از رسانه های صوتی و تصویری (۲۳/۵ درصد)، مطالعه (۲۲/۷ درصد) و استراحت (۱۵/۷ درصد) است. این فعالیتها با احتساب ۵/۷ درصد زمان برای فعالیت های شخصی، ۶۷/۶ درصد از زمان اوقات فراغت جوانان را به خود اختصاص می دهد. به عبارت دیگر، در حدود دو

سوم از زمان آزاد جوانان ایرانی به شیوه‌های غیرفعال گذران اوقات فراغت اختصاص دارد (همان منبع، ۱۳۸۳).

- ۶۲/۸ درصد از جوانان، زمان اوقات فراغت خود را درون خانه، در تنهایی و بصورت فردی می‌گذرانند (همان منبع، ۱۳۸۳).

- ۵۲/۳ درصد جوانان، فعالیت‌های فراغتی خود را فاقد هیجان و تحرک می‌دانند (همان منبع، ۱۳۸۳).

- ۵۰ درصد جوانان معتقدند که تشکلهای غیر دولتی در پر کردن اوقات فراغت آنان نقش زیادی دارند (همان منبع، ۱۳۸۳).

- ۳۵ درصد جوانان معتقدند که کمک دولت به سازمان‌های غیر دولتی جوانان، مهمترین راهکار برای افزایش نقش فراغتی آنهاست (همان منبع، ۱۳۸۳).

- اولویتهای نیازهای فراغتی جوانان به ترتیب ورزشی، هنری، سیاحتی، آموزشی و مذهبی می‌باشد (گزارش عملکرد اوقات فراغت جوانان، سازمان ملی جوانان، ۱۳۸۳).

2-2- تبیین وضع موجود:

2-2-1- نقاط قوت:

- توسعه تشکل های غیر دولتی و نهادهای مدنی در برنامه های اوقات

فراغت جوانان طی سالهای اخیر

- حضور جدی بخش خصوصی در تولید ابزارها و کالاهای فراغتی

- متنوع شدن کالاها و خدمات مرتبط با برنامه های فراغتی

- اقبال استفاده کنندگان از شیوه های مدرن گذران اوقات

فراغت

- افزایش استقبال جوانان برای حضور بیشتر در برنامه های فراغتی

- وجود مراکز و اماکن مناسب جهت گذران اوقات فراغت اعم از

اردوگاهها و

2-2-2- نقاط ضعف:

- عدم تناسب برنامه‌های ارائه شده با میزان فراغتی مورد نیاز جوانان

(حداکثر ۲۱٪)

- محدودیت امکانات و منابع دولتی در زمینه گذران اوقات فراغت در

کنار سهم بالای جمعیت جوان کشور

- غلبه برنامه های فردی گذران اوقات فراغت جوانان به فعالیتهای جمعی

آن

- پایین بودن سهم هزینه های اوقات فراغتی در سبد خانوار و احساس

عدم ضرورت سرمایه گذاری در این زمینه از ناحیه خانواده ها

- ضعف سیاست گذاری یکپارچه در واحدهای هماهنگ کننده ،

پشتیبانی کننده و نظام ارزیابی و نظارت در واحد های اجرایی

- عرضه محوری در برنامه ریزی و اجرای اوقات فراغت

- تصدی گری دولت در امور مربوط به گذران اوقات فراغت
- رشد نامتناسب و بعضاً کاهش سرانه فضاهای فراغتی
- توزیع نامتناسب امکانات و فضاهای فراغتی در سطح ملی
- نارسائی در روش‌های تبلیغی و اطلاع رسانی امور اوقات فراغت
- ناهمخوانی و نامتناسب بودن امکانات و منابع با نیازهای فراغتی جوانان

- کم رنگ بودن مشارکت جوانان در نظام مدیریت و برنامه‌ریزی گذران

اوقات فراغت

- ضعف هماهنگی فیمابین برنامه ریزیهای دولتی و غیر دولتی در زمینه

اوقات فراغت جوانان در سطح کلان

- رشد کند صنعت اوقات فراغت و روز آمد نبودن آن

- محدود بودن برنامه های اوقات فراغت به فضاها و دوره های زمانی

خاص

- کم رنگ بودن جایگاه برنامه های فراغتی در نظام آموزش رسمی و غیر

رسمی

- غلبه شیوه های غیر فعال گذران اوقات فراغت به شیوه های فعال آن

- توقعات و انتظارات مردم در برنامه های فراغتی، بیشتر متوجه دولت و

نهادهای حکومتی شده است تا بخش های خصوصی و غیر دولتی،

- غلبه نگاه سخت افزاری به اوقات فراغت در مقایسه با نگاه نرم افزاری در

میان دستگاههای اجرایی مرتبط

2-2-3- فرصت ها:

- فرهنگ و هویت غنی دینی و ملی جوانان ایرانی

- گسترش تبادلات و مناسبات بین فرهنگی و بین المللی از طریق

فضاهای مجازی و شبکه های ارتباطی

- توسعه و گسترش فعالیت های تبلیغاتی و اطلاع رسانی و افزایش

سطح آگاهی در دهه های اخیر

- متنوع شدن برنامه های فراغتی و ارائه برنامه های جدید فراغتی

- بالا رفتن آگاهی آحاد جامعه و نیاز تلقی کردن گذران اوقات فراغت و

تاثیر آن در سلامت جسمانی و روانی در سطح بین الملل

- توسعه زیر ساخت ها، گسترش ارتباطات و رسانه ها ، توسعه تسهیلات

نوین آموزشی و ارتباطی (رایانه و اینترنت) و...

- گسترش سازمان ها و نهادهای بین المللی و منطقه ای مرتبط با جوانان و

گردشگری و محیط زیست و میراث فرهنگی و...

- افزایش امکان دسترسی آسان جوانان برای استفاده از امکانات فراغتی

- افزایش تمایل بخش خصوصی برای ورود و سرمایه گذاری در گذران

اوقات فراغت اعم از تولید، تبلیغات و بازاریابی و ارائه کالاها و

خدمات فراغتی

- وجود موقعیت های جغرافیایی، منطقه ای، اقلیمی و تمدنی در زمینه

اوقات فراغت و توسعه گردشگری

- تاکید بر جایگاه والای انسان و تکامل همه جانبه مادی و معنوی وی،

در اسناد ملی و رسمی جمهوری اسلامی ایران از جمله قانون اساسی،

سند چشم انداز بیست ساله و...

- نسبت بالای جمعیت جوان کشور
- ایجاد بسترها و مکانهای جدید فراغتی از جمله گسترش فرهنگسراها و فضاهای فرهنگی و تفریحی

2-2-4- تهدیدها:

- غلبه نمودن گذران اوقات فراغت جوانان از طریق فضاهای مجازی
- افزایش گرایش جوانان به استفاده از برنامه های فردی گذران اوقات فراغت
- نگرش خاص جنسیتی به استفاده از برنامه های فراغتی
- بالابودن نرخ بیکاری جوانان در مقایسه با بزرگسالان
- پایین بودن نسبی سطح رفاه اجتماعی
- پایین بودن سطح آگاهی خانواده و جامعه از تاثیر اوقات فراغت در بهره‌وری و افزایش سلامت روانی جوانان

3- چالش ها و تنگناهای اساسی:

۳-۱- فقدان مبانی تئوریک منطبق با فرهنگ دینی، اسلامی و ایرانی

۳-۲- خلاء موجود در نظام مدیریت عالیه در امور مربوط به گذران اوقات

فراغت اعم از سیاست گذاری، برنامه ریزی، هماهنگی، اجرا و

نظارت

۳-۳- پوشش اندک نیازهای فراغتی جوانان از طریق برنامه های اجرایی

دستگاههای مرتبط

۳-۴- نامتعادل بودن سهم بخش دولتی، غیر دولتی، خصوصی، خانواده ها

و جوانان در برنامه های فراغتی

۳-۵- رقابتی نبودن فعالیتهای مربوط به گذران اوقات فراغت

۳-۶- نامتناسب بودن شیوه های گذران اوقات فراغت فعال و غیر فعال،

رسمی و غیر رسمی و فردی و جمعی

۳-۷- فقدان تقسیم کار ملی منسجم و مدون و برنامه ریزی شده در

زمینه گذران اوقات فراغت و به تبع آن تصدی گری دولت در این

زمینه

۳-۸- کمبود منابع مالی در بخش های دولتی، نهادهای عمومی و غیر

دولتی

۳-۹- عرضه محوری در برنامه ریزی و اجرای گذران اوقات فراغت

۳-۱۰- کمبود امکانات و منابع فراغتی متناسب با نیازهای جوانان

۳-۱۱- توزیع نامناسب امکانات و فضاهای فراغتی در سطح کشور و

محدود بودن برنامه های فراغتی به فضاها و دوره های زمانی خاص

۳-۱۲- روزآمد نبودن و رشد کند صنعت اوقات فراغت

4- اصول پایه و مبانی نظری:

۴-۱- اوقات فراغت، زمینه ساز رشد شخصیت و شکل گیری هویت جوان

است و او را قادر می سازد به عنوان عنصری فعال، خلاق و پویا در

جریان هویت یابی خود به ایفای نقش بپردازد. از این رو بهره

برداری صحیح و سازماندهی شده از این فرصت می تواند به عنوان

عنصری مکمل، خلاء نظام تعلیم و تربیت رسمی کشور در شکل

دهی به هویت جوانان را بر طرف نماید (مبانی نظری اوقات

فراغت، سازمان ملی جوانان، فصل اول ص ۱۱)

۴-۲- اوقات فراغت پدیده‌ای است که برخاسته از جوامع جدید می باشد. بنابراین لازم است در برنامه ریزی های مربوط به آن، اقتضائات و ویژگیهای جامعه جدید مد نظر قرار گرفته و در سازمان دادن آن، رویکردها و ابزارهای مدرن مورد استفاده قرار گیرد.

۴-۳- اوقات فراغت یکی از مهمترین بستر ایجاد هویت و درونی شدن ارزشهای اسلامی و ایرانی در میان جوانان به شمار می‌رود.

۴-۴- تکثر طبیعی و ناهمگونی، ویژگی برجسته اوقات فراغت در جامعه جدید است که امکان تولید محصولات فراغتی بومی را افزایش می دهد.

۴-۵- اوقات فراغت پدیده گسترده‌ای است که نمی توان آن را در حیطه های محدود کنترل نمود.

۴-۶- امکان مدیریت موثر فراغت به علت گستردگی بی حد و حصر و تحرک دائمی آن در نو به نو شدن روزانه، تنها در اجرای فعالیتهای آن در بخش خصوصی امکان پذیر است. به عبارتی، ایجاد بازار کامل و ورود بخش خصوصی به عرصه تولید کالاهای فراغتی مهمترین فرصت در توسعه اوقات فراغت است زیرا پویایی موجود در فعالیتهای

بخش خصوصی، می تواند پاسخگوی نیازهای متنوع و در عین حال پویای اوقات فراغت جوانان باشد.

۷-۴- فضای باز رقابت با در نظر گرفتن ویژگی های مناطق مختلف، موجب توسعه صنعت اوقات فراغت بومی می شود. در صورت فقدان بازار کالاهای فراغتی و نیز آزادی عمل بنگاهها در تولیدات، بازار به بخش غیر رسمی و حتی به بخش زیر زمینی هدایت شده و کالاهای غیر بومی در آن جریان می یابد.

۸-۴- رویکرد اساسی در ساماندهی اوقات فراغت جوانان « رویکرد ارتقایی » است که به تامین حداکثر نیازهای اساسی انسان (مادی و معنوی در عرصه فردی و اجتماعی) اعم از تعالی دینی و اخلاقی، تقویت هویت دینی و ملی، سلامت جسمی و روانی، رشد، استقلال و خودشکوفایی، گسترش دانش و آگاهی، گسترش تعاون و همکاری ملی، منطقه ای و بین المللی، حفاظت از میراث فرهنگی و ... نظر دارد.

5- اصول و سیاست های کلی:

۵-۱- توجه به نیازهای خاص جوانان مثل تعالی معنوی، هویت یابی،

مهارت آموزی، تحرک، تنوع طلبی، نوجویی، ابراز وجود و استقلال

طلبی

۵-۲- در نظر گرفتن شرایط اقتصادی و اجتماعی خانواده و جامعه

۵-۳- توجه به تفاوت‌های فرهنگی، قومی و جنسیتی

۵-۴- گسترش برنامه های فراغتی به تمام ایام سال

۵-۵- استفاده از الگوهای فعال، جمعی، روزآمد و استفاده از الگوهای

نوین اوقات فراغت

6- اهداف برنامه:

6-1- هدف کلان

ساماندهی گذران اوقات فراغت جوانان در برنامه چهارم توسعه

اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی

6-2- اهداف اختصاصی

۶-۲-۱- هماهنگ سازی فعالیتهای بخش های دولتی، عمومی، خصوصی

و نهادهای مدنی در رویکردها، تعاریف، مفاهیم و روشهای

مربوط به اوقات فراغت در چاقوب تقسیم کار ملی

۶-۲-۲- بازنگری در مفاهیم و کارکردها و و روزآمد کردن شیوه های

گذران اوقات فراغت با توجه به چشم انداز بیست ساله و

سیاست های کلی نظام

۶-۲-۳- ارتقای کمی و کیفی امکانات فراغتی به منظور بهینه نمودن

گذران اوقات فراغت و همچنین تعمیق عدالت و رفاه اجتماعی و

کاهش تفاوتها و شکافها اعم از جنسیتی، طبقاتی و جغرافیایی

۶-۲-۴- بستر سازی به منظور استقرار نظام برنامه ریزی و مدیریت

یکپارچه و هماهنگ سازی فعالیت های بخش های دولتی،

عمومی، خصوصی، نهادهای مدنی و خانواده در زمینه اوقات

فراغت

۶-۲-۵- مداخله و تاثیر گذاری بیشتر نهادهای مدنی و بخش خصوصی

در امور فراغتی جوانان

۶-۲-۶- مشارکت موثر جوانان در سیاست گذاری، اجرا و نظارت در

گذران اوقات فراغت

۶-۲-۷- تقویت نهاد خانواده به منظور قبول مسئولیت بیشتر در زمینه

اوقات فراغت

۶-۲-۸- تنوع بخشیدن و خلاقیت بیشتر در برنامه های فراغتی

۶-۲-۹- افزایش میزان بهره مندی بیشتر از برنامه های جمعی و فعال

فراغتی

۶-۲-۱۰- تلاش به منظور صنعتی نمودن برنامه های اوقات فراغت

۶-۲-۱۱- اصلاح نگرش جامعه در خصوص ضرورت گذران اوقات فراغت

۶-۲-۱۲- استاندارد سازی برنامه های فراغتی

3-6- اهداف کمی

۶-۳-۱- افزایش میزان بهره مند مندی جوانان از برنامه های فراغتی

۶-۳-۲- افزایش نسبت برنامه های فراغتی فعال به غیر فعال، گروهی به

فردی و غیر دولتی به دولتی

۶-۳-۳- افزایش سهم هزینه برنامه های فراغتی در سبد خانوار

۶-۳-۴- افزایش میزان بهره مندی از نظرات جوانان در برنامه ریزی های

مربوط به گذران اوقات فراغت

۶-۳-۵- افزایش میزان رعایت تقاضا محوری در برنامه های فراغتی

۶-۳-۶- افزایش میزان تعمیم برنامه های فراغتی به کل ایام سال

۶-۳-۷- افزایش ظرفیت تشکل های غیر دولتی فعال در زمینه گذران

اوقات فراغت

۶-۳-۸- افزایش میزان برنامه های بانشاط در میان جوانان

۶-۳-۹- افزایش تعداد اماکن و فضاهای فراغتی در سطح کشور

۶-۳-۱۰- افزایش میزان تسهیلات و منابع دولتی مربوط به گذران اوقات

فراغت

۶-۳-۱۱- افزایش میزان دسترسی جوانان با نیازهای خاص و مناطق

محروم به امکانات و برنامه های فراغتی

7- راهبردها و رویکردها:

۷-۱- هر گونه برنامه ریزی در زمینه اوقات فراغت جوانان، باید متضمن

شناخت اقتضائات، ظرفیتهای و انتظارات دوره جوانی باشد به

عبارت دیگر برنامه‌ها بایستی به صورت تقاضا محور باشد نه عرضه محور.

۲-۷- هر گونه فعالیت در موضوع نیازهای جوانان باید با مشارکت فعال آنان همراه باشد؛ به عبارت دیگر، نسل جوان باید در برنامه‌هایی که مستقیماً به سرنوشت آنان مربوط است، به صورت مسئولانه مشارکت نماید.

۳-۷- در طراحی برنامه‌های ملی باید به روحیه نوگرایی و تنوع طلبی ویژه دوران جوانی، توجه کرد و امکان خلاقیت و نوآوری را برایشان فراهم نمود.

۴-۷- در جهت گیری برنامه‌ها و فعالیتهای ویژه جوانان باید به بعد طراوت و فرح بخشی آنها توجه شود تا روحیه نشاط و شادابی دوره جوانی در فعالیتهای محفوظ و همچنان شکوفا و پایدار باقی بماند.

۵-۷- طراحی برنامه‌های فراغتی باید به گونه‌ای باشد که ضمن افزایش گرایش جوانان به مشارکت جمعی و کار گروهی، موجب کاهش فردگرایی و خودرأیی آنها شود.

۶-۷- در برنامه‌ریزی‌های ملی و منطقه‌ای مربوط به گذران اوقات فراغت، باید رفع نیازهای هر دو جنس با اولویت دختران جوان مدنظر قرار گیرد.

۷-۷- برنامه‌های اوقات فراغت جوانان باید مستمر، پویا و پیوسته باشد و از اجرای برنامه‌های مقطعی، ناهماهنگ و گذرا پرهیز گردد.

۸-۷- در برنامه‌ریزی‌های ملی ویژه نسل جوان باید به رفع نیازهای جوانان در دو حوزه شهری و روستایی توجه شود؛ به گونه‌ای که تراکم جمعیت شهری و افزایش روند شهرنشینی نباید موجب نادیده انگاشتن جوانان مناطق روستایی شود.

۹-۷- طراحی و اجرای برنامه‌های فراغتی باید در چارچوب یک استراتژی دو سویه به گونه‌ای تنظیم گردد که ضمن پاسخگویی به نیازها و انتظارات جوانان (جنبه حقوقی) به نیازهای جامعه مدنی در زمینه‌های سازندگی و محرومیت‌زدایی در ابعاد فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی (جنبه‌های مسئولیت دهی) نیز توجه داشته باشد.

8- سیاست‌ها و خط مشی‌های اجرایی:

8-1- گسترش مشارکت بخش خصوصی و تشکل‌های غیردولتی و

مردمی در زمینه اوقات فراغت جوانان از طریق:

۸-۱-۱- ایجاد فضا و عزم و اراده ملی در سطح جامعه بخصوص

خانواده و متصدیان بخش غیردولتی در جهت اهتمام به

اوقات فراغت جوانان

۸-۱-۲- بسیج امکانات و جلب مشارکت مردمی در بسترسازی و

اجرای برنامه‌های فراغتی

۸-۱-۳- فراهم نمودن زمینه توسعه فعالیت‌های فراغتی جوانان با

مشارکت بخش خصوصی

۸-۱-۴- بسترسازی برای فعال‌سازی اتحادیه‌های صنفی در

راستای غنی‌سازی و اجرای برنامه‌های فراغتی و اطلاع

رسانی به هنگام به جوانان

۸-۱-۵- گسترش مداخله و مشارکت جوانان یا نمایندگان آنان در

امور اوقات فراغت

۸-۱-۶- ظرفیت‌سازی در بخش خصوصی و نهادهای غیردولتی با

تأکید بر گسترش مشارکت شوراهای اسلامی شهر و روستا

۸-۱-۷- افزایش نقش تشکلهای غیردولتی (به ویژه زنان و جوانان)

در مدیریت و ایمن‌سازی مراکز و فضاهای عمومی گذران

اوقات فراغت

۸-۱-۸- مشارکت همه جانبه سازمانها و نهادهای فعال در حوزه

اوقات فراغت اعم از نیروی مقاومت بسیج، سازمان دانش

آموزی، سازمان جوانان هلال احمر، کانونهای فرهنگی

مساجد، بسیج سازندگی و...

8-2- بهینه‌سازی امکانات موجود و افزایش زیرساخت‌ها و امکانات

فراغتی از طریق:

۸-۲-۱- بسط کمی و کیفی فن‌آوری اطلاعات به منظور افزایش

بهره‌گیری نرم‌افزاری از شیوه‌های جدید فراغتی در فضاهای

مجازی و گسترش ارتباطات علمی، فرهنگی و هنری و ...

۸-۲-۲- توسعه منابع و زیرساخت‌های سیاحتی و گردشگری در

کشور

۸-۲-۳- توسعه فضاها و امکانات فراغتی ارزان قیمت و قابل دسترس

برای عموم جوانان بویژه جوانان با نیازهای خاص و محروم

۸-۲-۴- گسترش فضاهای فراغتی و لحاظ نمودن نیازهای فراغتی

جوانان در برنامه ریزی های شهری

۸-۲-۵- حمایت صنعت بیمه از صنعت اوقات فراغت

8-3- توسعه کمی و کیفی برنامه های فراغتی جوانان از طریق:

۸-۳-۱- ارتقاء و اصلاح نگرش جامعه به منظور تعمیق و تقویت

فرهنگ ضروری بودن گذران اوقات فراغت و نهادینه نمودن

آن به عنوان یک نیاز و حق برای جوانان و تاثیر مثبت آن

در ارتقای سلامت روانی

۸-۳-۲- برنامه ریزی بر اساس تنوع نیازهای جوانان و روزآمد کردن

برنامه ها بر اساس مشارکت جویی و تعامل فعال جوانان با

گرایش حداکثری در تقاضا محوری و حداقلی در عرضه

محوری

۸-۳-۳- ارتقای برنامه های اوقات فراغت و تلاش در جهت انطباق

آن با مبانی دینی و فرهنگ ایرانی

۸-۳-۴- استاندارد سازی و ارائه الگوهای علمی در توزیع فضایی و

زمانی و محتوایی برنامه های فراغتی

۸-۳-۵- تلاش در جهت شناخت نیازهای متفاوت فراغتی جوانان با

در نظر گرفتن جنسیت، محل سکونت، قومیت ها، خرده

فرهنگ ها، با حفظ وحدت ملی

۸-۳-۶- روزآمد کردن محتوای برنامه های فراغتی و استفاده بهینه

از شبکه های اطلاعاتی و ارتباطی

۸-۳-۷- تلاش در جهت ایجاد تعادل و توازن میان شیوه های گذران

اوقات فراغت فعال و شیوه های غیر فعال

۸-۳-۸- توجه به اصل انعطاف پذیری، اصلاح پذیری و تحقق پذیری

در برنامه های اوقات فراغت جوانان با توجه به ماهیت چند

بعدی و پیچیده اوقات فراغت

9- برنامه‌ها و اقدامات اجرایی:

9-1- برنامه اصلاح نگرش و فرهنگ سازی

9-1-1- تولید برنامه های رسانه ای در زمینه اهمیت و ضرورت گذران

اوقات فراغت به عنوان یک نیاز و حق تلقی نمودن آن و

سرمایه ای بودن برنامه های فراغتی

9-1-2- کنترل و ارزیابی کیفی برنامه های اجرا شده در زمینه اوقات

فراغت

9-1-3- ارائه الگوهای عملی اثرات مثبت گذران اوقات فراغت در

سلامت جسم و روان و افزایش بهره وری

9-1-4- قرار دادن مطالب جدید در محتوای دروس آموزش عمومی و

عالی در جهت گسترش و تعمیق فرهنگ گذران اوقات

فراغت

9-1-5- استفاده از شیوه های جدید آموزشی بویژه بهره گیری از

فناوری اطلاعات و ارتباطات در گسترش فرهنگ استفاده از

اوقات فراغت

۹-۱-۶- انجام پژوهش های بنیادی و کاربردی مستمر در زمینه

الگوها، شیوه ها و محتوای اوقات فراغت

۹-۲-۲- برنامه تقویت نقش خانواده، نهادهای مدنی و بخش خصوصی در

برنامه های فراغتی

۹-۲-۱- افزایش کمی و کیفی نهادهای مدنی تخصصی فعال در حوزه

اوقات فراغت و تاسیس و راه اندازی شبکه تخصصی

۹-۲-۲- گسترش کانونهای تولید کالاهای فراغتی و تاسیس

اتحادیه های خاص

۹-۲-۳- واگذاری مدیریت اجرایی مراکز اوقات فراغت دولتی به

نهادهای مدنی با پرداخت یارانه

۹-۲-۴- واگذاری مدیریت اجرایی مراکز اوقات فراغت دولتی به بخش

خصوصی

۹-۲-۵- ارائه تسهیلات به بخش خصوصی فعال در تولید کالاهای

فراغتی

۹-۲-۶- ارائه تسهیلات بانکی ویژه اوقات فراغت به بخش خصوصی

۹-۲-۷- پذیرش هزینه های انجام شده در برنامه های فراغتی توسط

بخش خصوصی به عنوان بخشی از مالیات توسط مودیان

مالیاتی

۹-۲-۸- تاسیس صندوق ویژه جهت ارائه تسهیلات به برنامه های

فراغتی جوانان

۹-۲-۹- واگذاری مسئولیت تامین بخشی از برنامه های فراغتی جوانان

به خانواده ها در قبال دریافت یارانه

۹-۲-۱۰- استفاده از دیدگاهها و نظرات خانواده ها در تنظیم برنامه

های فراغتی جوانان

۹-۲-۱۱- ایجاد فضاهای فراغتی مخصوص خانواده و افزایش برنامه

های فراغتی خانوادگی

9-3- برنامه بهینه سازی زیرساخت های فراغتی

۹-۳-۱- شناسایی فضاهای فعال و غیر فعال مرتبط با برنامه های

فراغتی

۹-۳-۲- استاندارد سازی فضاهای فراغتی به منظور افزایش بهره وری

۹-۳-۳- ساماندهی و مناسب سازی فضاهای فراغتی با استاندارد ها

۹-۳-۴- طراحی مهندسی فضاهای فراغتی در طرحهای هادی و

طرحهای جامع و تفصیلی شهرها با کاربری اوقات فراغت

۹-۳-۵- گسترش فضاهای فراغتی برای جوانان با اولویت دختران و

زنان جوان با نیازهای خاص

۹-۳-۶- توسعه کمی و کیفی فضاهای فراغتی متناسب با استانداردها

۹-۳-۷- استانداردسازی و ارائه الگوی زمان مطلوب اوقات فراغت

۹-۳-۸- تعمیم برنامه های فراغتی به کل ایام سال

۹-۳-۹- بهره گیری مطلوب از مساجد، فضاها و اماکن مذهبی و

فرهنگی در راستای برنامه های فراغتی

۹-۳-۱۰- استاندارد سازی و ارتقای کمی و کیفی کالاهای فراغتی با

هدف صنعتی نمودن اوقات فراغت

9-4- برنامه توسعه کمی و کیفی برنامه های فراغتی

۹-۴-۱- استانداردسازی برنامه های فراغتی در سطح کشور و انطباق

آن با مبانی هویت دینی و مذهبی

۹-۴-۲- ارائه برنامه های فراغتی متنوع با تاکید بر برنامه های گروهی

از جمله گردشگری، اردوها و...

۹-۴-۳- ارائه برنامه های فراغتی مبتنی بر فعالیت های حرکتی و

هیجانی از جمله ورزش، گردشگری و...

۹-۴-۴- استفاده از تکنولوژی های جدید و شبکه های اطلاعاتی و

ارتباطی در ایجاد برنامه های فراغتی

۹-۴-۵- انجام پروژه های نیازسنجی به منظور تعیین برنامه های

فراغتی و اولویت بندی آن

۹-۴-۶- تنظیم برنامه های سالانه فراغتی با در نظر گرفتن نیازها و

خواسته های جوانان

۹-۴-۷- اجرای پروژه های ارزیابی سالانه برنامه های فراغتی اجرا شده

در جهت تطبیق با نیازهای جوانان

۹-۴-۸- افزایش نرخ مشارکت جوانان در برنامه های فراغتی

۹-۴-۹- تحت پوشش خدمات بیمه ای قرار دادن استفاده کنندگان از

برنامه های فراغتی جوانان

9-5- برنامه توانمندسازی ساختارهای اجرایی مرتبط با اوقات فراغت

جوانان

۹-۵-۱- تأسیس و راه اندازی یک نهاد عمومی غیر دولتی جهت

تسهیل در اجرای برنامه های سند ساماندهی اوقات فراغت

جوانان

۹-۵-۲- شفاف سازی وظایف دستگاههای دولتی و نهادهای عمومی

فعال در بخش اوقات فراغت و تقسیم کار ملی

۹-۵-۳- تقویت نهادهای غیر دولتی فعال در بخش اوقات فراغت

۹-۵-۴- تقویت بخش خصوصی در برنامه های فراغتی

۹-۵-۵- افزایش نقش سازمان ملی جوانان در برقراری پل ارتباطی بین

گروه هدف و ساختارهای دولتی، غیر دولتی و خصوصی

10- شاخص های کمی:

۱۰-۱- افزایش نسبت جوانان بهره مند از برنامه های فراغتی از ۳۹

درصد به ۷۵ درصد

۱۰-۲- افزایش نسبت برنامه های فراغتی فعال به غیر فعال به ۶۰ درصد

۱۰-۳- افزایش نسبت برنامه های فراغتی گروهی به فردی از ۳۳ درصد

به ۶۰ درصد

۱۰-۴- افزایش نسبت برنامه های فراغتی غیر دولتی به دولتی از ۵ درصد

به ۳۰ درصد

۱۰-۵- افزایش نسبت برنامه های فراغتی بخش خصوصی به ۵۰ درصد

۱۰-۶- افزایش ۵۰ درصدی سهم هزینه برنامه های فراغتی در سبد

خانوار

۱۰-۷- افزایش میزان بهره مندی از نظرات جوانان در برنامه ریزی های

مربوط به گذران اوقات فراغت از ۲۰ درصد به ۵۰ درصد

۱۰-۸- افزایش میزان رعایت تقاضامحوری در برنامه های فراغتی از ۲۰

درصد به ۶۰ درصد

۱۰-۹- استاندارد سازی برنامه های فراغتی به ۵۰ درصد

۱۰-۱۰- افزایش میزان تعمیم برنامه های فراغتی به کل ایام سال (غیر

تابستان) به ۳۰ درصد

۱۰-۱۱- تولید برنامه های فراغتی درجهت اصلاح نگرش جامعه در

خصوص ضرورت گذران اوقات فراغت به تعداد ۱۵ برنامه در آخر

سال برنامه

۱۰-۱۲- افزایش ۳۰ درصدی ظرفیت تشکل های غیر دولتی فعال در

زمینه گذران اوقات فراغت

۱۰-۱۳- افزایش ۲۰ درصدی میزان برنامه های بانشاط در میان جوانان

۱۰-۱۴- افزایش ۲۵ درصدی تعداد اماکن و فضاهای فراغتی در سطح

کشور

۱۰-۱۵- افزایش ۲۰ درصدی میزان تسهیلات و منابع دولتی مربوط به

گذران اوقات فراغت

۱۰-۱۶- افزایش میزان دسترسی جوانان با نیازهای خاص و مناطق

محروم به امکانات و برنامه های فراغتی به میزان ۱/۵ برابر

جوانان عادی

11- چشم انداز آینده:

عنوان	سال 1383 (سال پایه)	سال 1384 (اول برنامه)	سال 1388 (آخر برنامه)
جمعیت جوان	24/418/000	24/028/000	21/750/000
نیاز فراغتی (میلیون نفر روز)	390	385	350
جمعیت جوان تحت پوشش (میلیون نفر روز)	82	90	110
نسبت پوشش برنامه اوقات فراغت به نیازهای فراغتی (درصد)	21	23/4	31/4
نسبت جمعیت جوان بهره مند (درصد)	49/3	55	75

بر مبنای 2 روز در هفته و 8 هفته در تابستان

12- سازمان اجرایی:

ساختار اجرایی سند در چهار سطح سیاست گذاری، برنامه ریزی، اجرا و نظارت طراحی شده است:

12-1- سیاست گذاری:

سیاست گذاری کلان در حوزه اوقات فراغت به عهده شورای عالی جوانان می باشد که با ترکیب نمایندگان عضو شورایی عالی تشکیل و مسئولیت تدوین سیاست های کلان را در این زمینه به عهده دارد.

12-2- برنامه ریزی:

کلیه امور مربوط به تدوین برنامه های سالانه، تنظیم بودجه های سنواتی، و توزیع آن بین دستگاههای اجرایی، تعیین سهم نهادهای غیر دولتی، بخش خصوصی و... به عهده سازمان ملی جوانان می باشد.

12-3- اجرا:

اجرای برنامه های مربوط به اوقات فراغت جوانان با توجه به تقسیم کار ملی مصوب ستاد ملی ساماندهی امور جوانان، به عهده کلیه دستگاههای دولتی، نهادهای عمومی فعال و همچنان نهادهای ملی و بخش خصوصی می باشد.

12-4 - نظارت و ارزشیابی:

سازمان ملی جوانان با همکاری سازمان مدیریت و برنامه ریزی، مسئولیت نظارت و ارزشیابی برنامه های اجرا شده در حوزه اوقات فراغت را به عهده دارد.

13- تقسیم کار ملی:

ردیف	پروانه اصلاح نگرش و فرهنگ سازی	دستگاه مسئول تدوین برنامه	دستگاه همکار تدوین برنامه	فعالیت‌های اجرایی	دستگاه‌های مجری					
					دولتی و نهادهای عمومی		نهادهای مدنی و بخش خصوصی			
					دولتی و نهادهای عمومی		نهادهای مدنی		بخش خصوصی	
					نام دستگاه	درصد مشارکت	نام دستگاه	درصد مشارکت	نام دستگاه	درصد مشارکت
1	پروانه اصلاح نگرش و فرهنگ سازی	- سازمان صدا و سیما - سازمان ملی جوانان	- وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی - وزارت علوم، تحقیقات و فناوری - سازمان تبلیغات اسلامی - حوزه علمیه قم - سازمان تربیت بدنی - سازمان میراث فرهنگی و گردشگری - نهادهای مدنی	تولید برنامه های رسانه ای در زمینه اهمیت و ضرورت گذران اوقات فراغت به عنوان یک نیاز و حق تلقی نمودن آن و سرمایه ای بودن برنامه های فراغتی کنترل و ارزیابی کیفی برنامه های اجرا شده در زمینه اوقات فراغت ارائه الگوهای عملی اثرات مثبت گذران اوقات فراغت در سلامت جسم و روان و افزایش بهره وری	- سازمان صدا و سیما - جمهوری اسلامی ایران - سازمان تبلیغات اسلامی	ب	ù	ج	ù	ج
					- سازمان ملی جوانان	ب	ù	ب	-	-
					- سازمان ملی جوانان	ج	ù	ب	ù	ب
					- وزارت آموزش و پرورش - وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی - وزارت علوم، تحقیقات و فناوری - وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی - دانشگاه آزاد - دانشگاه	ب	ù	ج	آموزشگاه های خصوصی	ج
					- سازمان ملی جوانان - وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات	ب	ù	ج	ù	ج
				انجام پژوهش های بنیادی و کاربردی مستمر در زمینه الگوها، شیوه ها و محتوای اوقات فراغت	- سازمان ملی جوانان - مراکز پژوهشی دانشگاهی	ب	نهادهای مدنی و تخصص علمی و پژوهشی	ج	موسسه های علمی پژوهشی	ج

الف: مشارکت فعال

ب: مشارکت متوسط

ج: مشارکت عمومی

ردیف	برنامه	دستگاه مسئول تدوین برنامه	دستگاه همکار تدوین برنامه	فعالیت‌های اجرایی	دستگاه‌های مجری					
					دولتی و نهادهای عمومی					
					نهادهای مدنی		بخش خصوصی		نهادهای مدنی و بخش خصوصی	
					نام دستگاه	درصد مشارکت	نام دستگاه	درصد مشارکت	نام دستگاه	درصد مشارکت
2	برنامه تقویت نقش خانواده‌های نهادهای مدنی و بخش خصوصی در برنامه‌های فراغتی	- سازمان ملی جوانان	- وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی - وزارت علوم، تحقیقات و فناوری - وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی - سازمان تبلیغات اسلامی - سازمان تربیت بدنی - سازمان میراث فرهنگی و گردشگری - سازمان هلال احمر - نیروی مقاومت بسیج - نهادهای مدنی - دفتر مشارکت زنان	افزایش کمی و کیفی نهادهای مدنی تخصصی فعال در حوزه اوقات فراغت و تاسیس و راه اندازی شبکه تخصصی	الف	ج	-	-	-	
				گسترش کانونهای تولید کالا‌های فراغتی و تاسیس اتحادیه‌های خاص	ج	-	-	الف		
				واگذاری مدیریت اجرایی مراکز اوقات فراغت دولتی به نهادهای مدنی با پرداخت یارانه مدنی با پرداخت یابه نهادهای مدنی با پرداخت یارانه	الف	-	-	-	-	
				واگذاری مدیریت اجرایی مراکز اوقات فراغت دولتی به بخش خصوصی	الف	-	-	-	-	
				ارائه تسهیلات به بخش خصوصی فعال در تولید کالا‌های فراغتی	ب	بانک‌های عامل	ج	بانک‌های خصوصی	ج	
				ارائه تسهیلات بانکی ویژه اوقات فراغت به بخش خصوصی	ب	بانک‌های عامل	ج	بانک‌های خصوصی	ج	
				پذیرش هزینه‌های انجام شده در برنامه‌های فراغتی توسط بخش خصوصی به عنوان بخشی از مالیات توسط مودیان مالیاتی	الف	-	-	-	-	
				تاسیس صندوق ویژه جهت ارائه تسهیلات به برنامه‌های فراغتی جوانان	الف	-	-	-	-	
				واگذاری مسئولیت تأمین بخشی از برنامه‌های فراغتی جوانان به خانواده‌ها در قبال دریافت یارانه	الف	ج			ج	
				استفاده از دیدگاه‌ها و نظرات خانواده‌ها در تنظیم برنامه‌های فراغتی جوانان	ب	ج			ج	
				ایجاد فضاهای فراغتی مخصوص خانواده و افزایش برنامه‌های فراغتی خانوادگی	ج	ü	ب	ü	ب	

ردیف	برنامه	دستگاه مسئول تدوین برنامه	دستگاه همکار تدوین برنامه	فعالیت‌های اجرایی	دستگاه‌های مجری					
					دولتی و نهادهای عمومی		نهادهای مدنی و بخش خصوصی			
							نهادهای مدنی		بخش خصوصی	
					نام دستگاه	درصد مشارکت	نام دستگاه	درصد مشارکت	نام دستگاه	درصد مشارکت
3	برنامه بهینه‌سازی زیرساخت‌های فراغتی	- سازمان ملی جوانان - سازمان مدیریت و برنامه ریزی	- کلیه دستگاه‌های دولتی و نهادهای عمومی فعال در برنامه های فراغتی	شناسایی فضاهای فعال و غیر فعال مرتبط با برنامه های فراغتی	- سازمان ملی جوانان	ب	ü	ب	ü	-
				استاندارد سازی فضاهای فراغتی به منظور افزایش بهره وری	- سازمان ملی جوانان- وزارت علوم، تحقیقات و فناوری	الف	ü	ج	ü	-
				ساماندهی و مناسب سازی فضاهای فراغتی با استاندارد ها	- سازمان ملی جوانان وکلیه سازمانهای دولتی و نهادهای عمومی فعال در برنامه های فراغتی	ب	ü	ج	ü	ج
				طراحی مهندسی فضاهای فراغتی در طرحهای هادی و طرحهای جامع و تفصیلی شهرها با کاربری اوقات فراغت	وزارت مسکن و شهر سازی- وزارت کشور- شهرداریها- شوراهای اسلامی شهر و روستا- سازمان ملی جوانان	الف	-	-	-	-
				گسترش فضاهای فراغتی برای جوانان با اولویت دختران و زنان جوان با نیازهای خاص	- سازمان ملی جوانان وکلیه سازمانهای دولتی و نهادهای عمومی فعال در برنامه های فراغتی	ب	ü	ج	ü	ج
				توسعه کمی و کیفی فضاهای فراغتی متناسب با استانداردها	- سازمان ملی جوانان وکلیه سازمانهای دولتی و نهادهای عمومی فعال در برنامه های فراغتی	ب	ü	ج	ü	ج
				استانداردسازی و ارائه الگوی زمان مطلوب اوقات فراغت	- سازمان ملی جوانان	الف	ü	ج	-	-
				تعمیم برنامه های فراغتی به کل ایام سال	- سازمان ملی جوانان وکلیه سازمانهای دولتی و نهادهای عمومی فعال در برنامه های فراغتی	ب	ü	ج	ü	ج
				بهره گیری مطلوب از مساجد، فضاها و اماکن مذهبی و فرهنگی در راستای برنامه های فراغتی	- وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی- سازمان تبلیغات اسلامی- حوزه های علمیه - سازمان ملی جوانان	الف	-	-	مؤسسات فرهنگی و هنری	ج
				استاندارد سازی و ارتقای کمی و کیفی کالاهای فراغتی با هدف صنعتی نمودن اوقات فراغت	- سازمان ملی جوانان- وزارت بازرگانی- وزارت صنایع و معادن	20	ü	-	کلیه تولید کنندگان کالاهای فراغتی	80

ردیف	برنامه	دستگاه مسئول تدوین برنامه	دستگاه همکار تدوین برنامه	فعالیت‌های اجرایی	دستگاه‌های مجری					
					دولتی و نهادهای عمومی		نهادهای مدنی و بخش خصوصی			
							نهادهای مدنی		بخش خصوصی	
					نام دستگاه	درصد مشارکت	نام دستگاه	درصد مشارکت	نام دستگاه	درصد مشارکت
4	برنامه توسعه کمی و کیفی برنامه‌های فراغتی	- سازمان ملی جوانان - - سازمان مدیریت و برنامه ریزی	- کلیه دستگاه‌های دولتی و نهادهای عمومی فعال در برنامه‌های فراغتی	استانداردسازی برنامه های فراغتی در سطح کشور و انطباق آن با مبانی هویت دینی و مذهبی	- سازمان ملی جوانان - وزارت علوم، تحقیقات و فناوری	الف	-	-	-	-
				ارائه برنامه های فراغتی متنوع با تاکید بر برنامه های گروهی از جمله گردشگری، اردوها و...	- کلیه دستگاههای دولتی و نهادهای عمومی فعال در برنامه های فراغتی	ب	ب	ج	ب	ج
				ارائه برنامه های فراغتی مبتنی بر فعالیت های حرکتی و هیجانی از جمله ورزش، گردشگری و...	- کلیه دستگاههای دولتی و نهادهای عمومی فعال در برنامه های فراغتی	ب	ب	ج	ب	ج
				استفاده از تکنولوژی های جدید و شبکه های اطلاعاتی و ارتباطی در ایجاد برنامه های فراغتی	- سازمان ملی جوانان - وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات	الف	-	-	-	-
				انجام پروژه های نیازسنجی به منظور تعیین برنامه های فراغتی و اولویت بندی آن	- سازمان ملی جوانان	الف	-	-	-	-
				تنظیم برنامه های سالانه فراغتی یا در نظر گرفتن نیازها و خواسته های جوانان	- سازمان ملی جوانان - کلیه دستگاههای دولتی و نهادهای عمومی فعال در برنامه های فراغتی	ج	-	-	ب	ب
				اجرای پروژه های ارزیابی سالانه برنامه های فراغتی اجراشده در جهت تطبیق با نیازهای جوانان	- سازمان ملی جوانان - مراکز پژوهشی دانشگاهی	ب	ب	ب	-	-
				افزایش نرخ مشارکت جوانان در برنامه های فراغتی	- سازمان ملی جوانان - کلیه سازمانهای دولتی و نهادهای عمومی فعال در برنامه های فراغت	ب	ب	ج	ب	ج
				تحت پوشش خدمات بیمه ای قرار دادن استفاده کنندگان از برنامه های فراغتی	وزارت رفاه و تسامین اجتماعی - سازمان ملی جوانان	الف	-	-	-	-

ردیف	برنامه	دستگاه مسئول تدوین برنامه	دستگاه همکار تدوین برنامه	فعالیت‌های اجرایی	دستگاه‌های مجری					
					دولتی و نهادهای عمومی		نهادهای مدنی و بخش خصوصی			
							نهادهای مدنی		بخش خصوصی	
					نام دستگاه	درصد مشارکت	نام دستگاه	درصد مشارکت	نام دستگاه	درصد مشارکت
5	برنامه توانمندسازی ساختارهای اجرایی مرتبط با اوقات فراغت	- سازمان ملی جوانان - سازمان مدیریت و برنامه ریزی	- سازمان ملی جوانان - سازمان مدیریت و برنامه ریزی	تاسیس و راه اندازی یک نهاد عمومی غیر دولتی جهت تسهیل در اجرای برنامه های سند ساماندهی اوقات فراغت جوانان	- سازمان ملی جوانان - سازمان مدیریت و برنامه ریزی	الف	-	-	-	-
				شغاف سازی وظایف دستگاههای دولتی و نهادهای عمومی فعال در بخش اوقات فراغت و تقسیم کار ملی	- سازمان ملی جوانان - سازمان مدیریت و برنامه ریزی	الف	-	-	-	-
				تقویت نهادهای غیر دولتی فعال در بخش اوقات فراغت	- سازمان ملی جوانان - سازمان مدیریت و برنامه ریزی	الف	-	-	-	-
				تقویت بخش خصوصی در برنامه های فراغتی	- سازمان ملی جوانان - سازمان مدیریت و برنامه ریزی	الف	-	-	-	-
				افزایش نقش سازمان ملی جوانان در برقراری پل ارتباطی بین گروه هدف و ساختارهای دولتی، غیر دولتی و خصوصی	- سازمان ملی جوانان - سازمان مدیریت و برنامه ریزی	الف	-	-	-	-

شماره ۶۴۶۸۵
تاریخ ۱۳۸۵/۱۱/۲۰
بسمت

بسمت عالی

سازمان ملی جوانان - سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور

شورای عالی جوانان در نوزدهمین جلسه مورخه ۱۳۸۵/۱۱/۱۶ بنا به پیشنهاد شماره ۶۶۹۶۷ مورخ ۱۳۸۵/۱۱/۱۶، ازمان ملی جوانان موارد زیر را تصویب نمود:

۱- کلیات برنامه ساماندهی اوقات فراغت جوانان شامل: اصلاح نگرش و فرهنگسازی، تقویت منش خانواده و نهادهای مدنی و بخش خصوصی در برپایی اوقات فراغت، بهینه‌سازی زیرساخت‌های فراغتی، توسعه کمی و کیفی برنامه‌های فراغتی و توانمندسازی ساختارهای اجرایی مرتبط با اوقات فراغت به صورت رسید و اثر شد سازمان ملی جوانان با همکاری سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی با استناد از نظرات ارائه شده اعضای محترم شورا و با تأکید بر استناد «شناختی از ظرفیت نهادهای عمومی» و «محوریت برنامه دوم پیشنهاد شده» این نامه اجرایی مفاد برنامه ساماندهی اوقات فراغت جوانان را حداکثر ظرف مدت دو ماه تهیه و برای تصویب تقدیم هیأت دولت نماید.

۲- کلیه دستگاه‌های اجرایی و نهادهای عمومی فعال، در برنامه‌های فراغتی متناسب با جنسول تقسیم ۲۰٪ منی متفرج در دسترس قرار دهند. همچنین مقتضات لازم را برای شویین برنامه سلیاتی تکرار، دو ماه آینده به عمل آورند و به نهاد ساماندهی اوقات فراغت ارسال نمایند.

۳- سازمان ملی جوانان به عنوان دبیرخانه ستاد و نظارت بر برنامه‌ریزی و سازماندهی کلان، اطلاعاتی و نظارت بر اجرای مفاد این تصمیم را بر عهده دارد و کاره‌های اجرایی برنامه‌های فراغتی از طریق دستگاه‌های اجرایی، نهادهای عمومی و تشکلهای غیردولتی جوانان به انجام می‌رسند. اعتبارات مربوطه با اعلام ادعای سازمان ملی جوانان از طریق سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور، هر اختیار دستگاه‌ها قرار می‌گیرد.

۴- شورا با تقدیر از اطلاعات نیروی مقلوبت، هیچ در ارتباط با جوانان پیوسته در گسترش کمی جوانان تحت پوشش هیچ در سطح کشور، مقرر نمود سازمان ملی جوانان با همکاری سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی از امکانات و ظرفیتهای نیروی مقلوبت، هیچ در گسترش کمی و کیفی برنامه‌های فراغتی جوانان استفاده بپایه نماید.

محمد خدایاری
معاون اول رئیس جمهور

۱۹۹۲۵ تا ۳۲۹۰۳ هـ

شماره
تاریخ ۵ - ۱۳۸۲

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

تکلیف نامه مدیریت و برنامه

بسمه تعالی

سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور - سازمان ملی جوانان

مجلس وزیران در جلسه مورخ ۱۳۸۲/۱۲/۱ بنا به پیشنهاد مشترک، سازمان ملی جوانان و سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور، موضوع نامه شماره ۱۳۸۲۹۱/ص مورخ ۱۳۸۲/۱۲/۱۰ سازمان ملی جوانان و به استناد ماده (۱۱۳) قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی - مصوب ۱۳۸۳ و به دنبال مصوب سند ملی توسعه ویژه (فرابهرشی) - ماده ۱۰، تعیین گردید، اجرای سند یادشده را به شرح زیر تصویب نمود:

"این نامه اجرایی برنامه جامع سلفه‌دهی اوقات فراغت جوانان"

در این آیین نامه فعالیت‌ها زیر در معانی مشروح به کار می‌روند
الف - برنامه چهارم توسعه: برنامه چهارم توسعه - اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران - مصوب ۱۳۸۳ -

ب - سازمان مدیریت: سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور

ج - سند ملی سازمان: سند ملی سازمان

د - جوانان: کلیه جمعیت ۱۵-۲۹ ساله ۱۳۸۳

ه - برنامه: برنامه سلفه‌دهی اوقات فراغت جوانان

ماده ۲ - سازمان ملی جوانان موظف است با همکاری سازمان مدیریت و سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران ضمن تشکیل شاخه‌های کمی و کیفی مربوط به اوقات فراغت و نیازهای فراغتی جوانان طرف نه ماده به عنوان بنیادی برای تدوین سند ملی اجرای برنامه در طول سالهای برنامه چهارم توسعه، اقدامات اجرایی مربوط به هر یک از برنامه‌ها را به همراه تقسیم کار ملی پیشنهادی تهیه و به صورت سند پرسلی

ماده ۳ - دستگاه‌های مرتبط با برنامه فراغتی جوانان موظفند در طول برنامه چهارم توسعه و در چارچوب استراتژی‌ها سیاست‌ها، خط مشی‌ها و سازمان اجرایی برنامه یا محوریت برنامه اصلاح نگرش و فرهنگ سازی برنامه تقویت نقش خانواده، نهادهای مدنی و بخش خصوصی در برنامه‌های فراغتی

۱۳۹۹۲۵ تا ۱۳۹۹۰۳ هـ

تاریخ: ۱۳۸۳/۰۹/۰۵

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

تصویب نامه هیئت وزیران

برنامه پانزده ساله زیر، از اهدافی فرهنگی، برنامه توسعه علمی و کیفی برنامه های فرهنگی و برنامه توانمند سازی ساختارهای اجرایی مرتبط با دولت، فراغت جوانان، سخن چهره های آنها و اقدامات لازم، به منظور تحقق اهداف برنامه، حداکثر ۲ ماه پس از تصویب، تعداد اجرایی مربوط به برنامه ها و تقسیم کار آنها در ستاد پروژه های مربوطه را در سطح ملی و استانی تعیین و جهت تصویب به دبیرخانه ستاد ارائه دهند.

ماده ۴- دستگاههای مرتبط با برنامه های فراغت، جوانان، مؤلفان در طول برنامه چهارم توسعه با محوریت تقویت نقش خانواده ها، نهادهای مشاور و سازمانها، خبرگزاری ها و بخش خصوصی در برنامه های فرهنگی، مویجات کاهش تعدادی گیری دولت و افزایش مشارکت بخش ها، خبرگزاری ها، برنامه های فرهنگی را فراهم آورند.

ماده ۵- سازمان صدا و سیما، جمهوری اسلامی ایران، مؤلفان، آثار ضمن تولید برنامه های رسانه ای در زمینه امنیت و شرف، گزارشان سمیع دولت فراغت، جوانان و جوانان به عنوان یک نیاز علمی و همزمانی فرهنگ سازی و جریان سازی در زمینه برنامه های فرهنگی و گردشگری، برنامه اصلاح نگارش و فرهنگ سازی در زمینه کتابهای دولت، فراغت و به همراه تقسیم کارهای پیشنهادی تهیه و جهت تصویب به ستاد ارائه نمایند.

ماده ۶- سازمان ملی جوانان و سازمان مدیریت، مؤلفان، افراد اجرایی مربوط به برنامه پانزده ساله زیر، زیرساختهای فرهنگی، برنامه توسعه علمی و کیفی برنامه های فرهنگی و برنامه توانمندسازی ساختارهای اجرایی مرتبط با دولت، فراغت جوانان را به همراه تقسیم کار ملی، بین دولتی، تهیه و جهت تصویب به ستاد ارائه نمایند.

ماده ۷- وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات، اطلاعات دولتی، دولت با بهره گیری از فناوری اطلاعات، ارتباطات، در فضای مجازی و شبکه های اطلاعاتی و ارتباطی برنامه ها و سیاستهای گسترش فرهنگ استفاده از دولت، فراغت، برنامه های دولت، فراغت و توسعه علمی و کیفی برنامه های فرهنگی جوانان در کشور را حمایت نمایند.

ماده ۸- وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و سازمان تبلیغات اسلامی، مؤلفان در چهارموسم سیاستها، حمایتی ها و برنامه های اجرایی، اقدامات لازم را به دولت و تقویت و فعال سازی و بهره گیری مطلوب از منابع، فضاها و اماکن مذهبی و فرهنگی در راستای توسعه علمی و کیفی برنامه های فرهنگی و گردشگری انجام دهند.

ماده ۹- سازمان میراث فرهنگی و گردشگری، مؤلفان، است با همکاری سازمان ملی جوانان، زمینه بهره گیری رایگان جوانان از امکان بحث مدیریت، سازمان، ارت فرهنگ و گردشگری را به

